విరాట్

స్టెఫాన్ జ్వైగ్

స్వేచ్ఛానువాదం

పానుగోటి కృష్ణారెడ్డి

విరాట్

మూలం : స్తెఫాన్ త్స్వైక్

స్వేచ్ఛానువాదం : పొనుగోటి కృష్ణారెడ్డి

మంచి పుస్తకం

Virata by Stefan Zweig

విరాట్

మూలం : స్తెఫాన్ త్స్వైక్

స్వేచ్ఛానువాదం : పొనుగోటి కృష్ణారెడ్డి

ముఖచిత్రం : మోహన్

ప్రథమ ముద్రణ : 12 డిసెంబర్, 1999

ఆరవ ముద్రణ : మంచి పుస్తకం, మే 2010

ప్రతులు : 2000

వెల : రూ. 25/-

ISBN : 978-93-80153-31-5

ప్రచురణ : మంచి పుస్తకం

ప్రతులకు : **మంచి పుస్తకం**

12-13-439, వీధి నెం. 1,

తార్నాక, సికింద్రాబాదు-500 017

www.manchipustakam.in

info@manchipustakam.in

ఫోన్: 9440746614

విశాలాంధ్ర అన్ని బ్రాంచీలలో

నవోదయ బుక్‌హౌస్, హైదరాబాద్

ముద్రణ : చరిత ఇంప్రెషన్స్, హైదరాబాద్

ఫోన్: 040-27678411

మా అబ్బాయి

విరాట్‌కు

– కృష్ణారెడ్డి

12.12.1999

గోర్కీ నుంచి త్ర్స్యాక్ దాకా

కొన్ని సమయాల్లో ఒకళో ఎవరో తారసపడతారు. ఎక్కడో చూశాం అనిపిస్తుంది. గుర్తురారు. గింజుకుంటాం. అయినా గుర్తురాదు. విరాట్ మొదటిసారి చదవటం పూర్తి చేసినప్పుడు అలాగే అన్పించింది. తర్వాతర్వాత గుర్తొచ్చింది. స్తెఫాన్ త్ర్స్వైక్, షోలహూవ్ (ఫేట్ ఆఫ్ ఎ మాన్), హెమింగ్వే (ఓల్డ్‌మాన్ అండ్ ది సీ), 1953లో ద మాన్ హు ప్లాంటెడ్ ట్రీస్ రాసిన జీన్ జియానో ఒకే పాలపుంత మీది నుంచే నడిచి వెళ్ళారని.

దాంకోస్ బర్నింగ్ హార్ట్ అన్న ప్రాచీన బైబిల్ కథని గోర్కీ (1868–1936) తన సొంత శైలిలో రాశారు. గడ్డి ఏపుగా పెరిగి వున్న సువిశాలమైన స్టెప్పీలో ఒక గిరిజన తెగ ఉంటుంది. వాళ్ళు బలమైన మనుషులు. సాహసికులు. భయం తెలియని వాళ్ళు. ఒక రోజు మరో తెగ వాళ్ళు హఠాత్తుగా వచ్చి దాడి చేస్తారు. దగ్గరలోనే దట్టమైన అడవిలోకి వీళ్ళు పారిపోతారు. అది భయానకమైన కీకారణ్యం. పెను వృక్షాల కొమ్మలు పెనవేసుకుపోయి పైన ఆకాశం కనిపించదు. చీకటి. దగ్గర్లో ఓ కొలను. కొందరు నీళ్ళు తాగుతారు. ఆ నీటిలో విషపు ఆవిర్లు. ఇద్దరో ముగ్గురో చనిపోతారు. ఆడవాళ్ళ ఏడుపులు. కటిక చీకటి. అడవి గాలి మృత్యు సంగీతం. దిక్కు తోచదు. భయంతో బిక్క చచ్చిపోతారు. ఆ తెగలో అందమైన యువకుడు దాంకో. “ఏదో ఒకటి చెయి,” అని జనం అడుగుతారు. దాంకో లేస్తాడు. పదండి అంటాడు. ముందు నడుస్తాడు. ఎంత దూరం వెళ్ళినా రాళ్ళూ, చీకటీ, గాయాలు. దారీ తెన్నూ లేని ప్రయాణం. అడవిలో హఠాత్తుగా తుఫాను. భయంతో దాంకోని తిడతారు జనం. మమ్మల్ని చంపడానికే తీసుకెళ్తున్నావు, మేమే నిన్ను చంపేస్తాం అంటారు. అంతలో దాంకో కళ్ళలో వేలిగే జ్వాలని చూసి భయపడతారు. దాంకో ఒళ్ళంతా నిప్పులా వెలుగుతుంది. దాంకో కుడి చేత్తో ఛాతీని చీలుస్తాడు. గుండెను బయటకి తీసి రెండు చేతుల్తో ఎత్తి పట్టుకుంటాడు. కటిక చీకటి మాయం అవుతుంది. మండే సూర్యునిలా గుండె కాంతులు వెదజల్లుతుంది. అలాగే నడుస్తుంటాడు దాంకో.

వెలుగు, వెనక జనం. చాలా దూరం వెళ్ళాక అడవి పెద్ద చప్పుడుతో చీలి వీళ్ళకి దారి ఇస్తుంది. దాటి పోగానే అడవి మూసుకుపోతుంది. పెద్ద మైదానం. ఏపుగా పెరిగిన గడ్డి, సూర్యాస్తమయ సమయం. సరస్సులో నీళ్ళు దాంకో గుండె లోంచి కారిన రక్తంలా ఎర్రగా మెరుస్తుంటాయి. స్వేచ్ఛ. జనం ఆనందంలో మునిగితేలి దాంకో సంగతే పట్టించుకోరు. ఒక చెట్టు మొదట్లో కూలిపోయి దాంకో చనిపోతాడు. గుండె అతని పక్కనే వెలుగుతూ ఉంటుంది. ఒక మూర్ఖుడు దాన్ని కాలితో నలిపేస్తాడు. అది అన్ని వైపులకీ నీలి కాంతి పుంజాలని వెదజల్లుతుంది అని చాలా పొయిటిగ్గా, ఫిలసాఫికల్‌గా కథని ముగిస్తాడు గోర్కీ.

స్తెఫాన్ త్స్వైక్ విరాట్ ముగింపూ, గోర్కీ దాంకో బర్నింగ్ హార్ట్ ముగింపూ మానవ జీవన సాఫల్యం గురించి మనకి స్పష్టంగా ఒక దారినే చూపిస్తాయి.

విరాట్ ఒక అరుదైన ఆత్మానుభవం. విరాట్ చదివాక ఓ చిరుగు చొక్కా రిక్షాపుల్లర్ తాత్వకుడిగా కనిపిస్తాడు. ఓ గొప్ప కోటీశ్వరుడు లేకి మనిషిగా అనిపిస్తాడు. There is no past, no future, only the greedy present అన్నట్టుగా ఉండే ఈ senseless rat raceని చూస్తే విరాట్ లాంటి పుస్తకాలతో ఇక్కడెవరికీ అవసరం లేదని అనిపిస్తుంది.

– ప్రకాష్

ఎందుకీ అనువాదం?

నేను పదో తరగతి చదివే రోజుల్లో 'విరాట్' చదివాను. నాకు ఎంతగా నచ్చిందంటే అప్పటి నుంచి ఇప్పటి వరకు కనీసం వంద సార్లయినా చదివుంటాను. విరాట్ పాత్ర నా జీవిత దృక్పథం మీద, జీవన విధానం మీద చాలా ప్రభావం చూపింది.

విరాట్ నవలికను చాలా మంది చేత చదివించాను. కొందరు అడిగితే ఫొటోస్టాట్ కాపీలు తీసి ఇచ్చాను. చదివిన వాళ్ళందరిదీ ఒకటే అభిప్రాయం. సబ్జక్ట్ అద్భుతంగా ఉంది. అనువాదం ఇంకొంచం బావుంటే బావుండేది అని. రమేష్ అనే అతను 1964లో దీన్ని అనువదించాడు. అతన్ని కలిసి వాక్య నిర్మాణం అంత క్లిష్టంగా లేకుండా సరళమైన తెలుగులోకి తిరగరాయిద్దాం అనుకున్నాను. కాని అతన్ని గురించి గాని, ఆ పబ్లిషర్ గురించి గాని ఎంత ప్రయత్నించినా వివరాలు తెలియలేదు. ఆ ప్రయత్నం మానుకున్నాను.

విరాట్ రచయిత స్తెఫాన్ త్స్వైక్ గురించి, అతని ఇతర రచనలు గురించి నాకు తెలిసిన సాహితీ ప్రియుల్ని అడిగాను. ఆయన గురించి తెలియదని చెప్పారు. గురువుగారు శ్రీ నండూరి రామమోహనరావుగారు, శ్రీమతి అబ్బూరి ఛాయాదేవిగారు త్స్వైక్ గురించి చాలా వివరాలు చెప్పారు. ఛాయాదేవిగారు త్స్వైక్ కథలు కొన్నింటిని '50 ప్రాంతాల్లో అనువదించారు. అవీ కావ్య భాషలో ఉన్నాయి. ఆమె దగ్గర తీసుకుని వాటిని చదివాను. వాటిలో నాకు వచ్చిన విరాట్ గాని, నండూరిగారికి ఇష్టమైన 'ది రాయల్ గేమ్' గాని లేవు. అయినా ఆ కథల్ని సంస్కరించి ప్రచురిస్తే బావుంటుందని కోరాను. ఆమె కూడా అదే ప్రయత్నంలో ఉన్నట్లున్నారు. కొద్ది రోజుల తరువాత ఆ కథల్ని ఆధునిక ప్రమాణ భాషలోకి మార్చి పునర్ముద్రించారు. అందులో నాకు బాగ నచ్చిన కథ 'అపరిచిత లేఖ'.

ఒకసారి అబిడ్స్ పాత పుస్తకాల షాపుల్లో వెతుకుతుంటే – నా అదృష్టం కొద్దీ స్తెఫాన్ త్స్వైక్ కథల సంపుటి దొరికింది. అందులో విరాట్‌తో పాటు నేను చదవాలనుకున్న కథలు కూడా ఉన్నాయి.

విరాట్ నవలికను ఇంగ్లీషులో చదివాక ఇంకా చాలా బాగా నచ్చింది. ఎవరితోనైనా అనువాదం చేయించి ప్రచురించాలనుకున్నాను. సాధ్యం కాలేదు. మిత్రుల సలహాపై ధైర్యం చేసి మొట్టమొదటిసారిగా ఈ అనువాదం చేశాను.

విరాట్‌ని కథగా పేర్కొన్నారు కాని ఆ రచనలోని సంఘటనలు, సన్నివేశాలు, పాత్ర చిత్రణ, వాతావరణంలోని విస్తృతిని బట్టి దాన్ని నేను నవలికగా భావిస్తున్నాను. ఈ నవలికను ప్రచురించమని ప్రోత్సహించిన శ్రీ నండూరి రామమోహనరావుగారికి, శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారికి, కె.ఆర్.కె.గారికి, డి.మధుసూదనరావుగారికి, శాంతా బయోటెక్నిక్స్ వరప్రసాదరెడ్డిగారికి, ముఖచిత్రం వేసిచ్చిన మోహన్‌గారికి, 'ముందు మాట' రాసిచ్చిన ప్రకాష్‌గారికి కృతజ్ఞతలు.

– పొనుగోటి కృష్ణారెడ్డి

(ponugoti6562@yahoo.co.in)

విరాట్

బుద్ధ భగవానుడు ఈ భూమి మీద అవతరించడానికి కొద్ది రోజుల ముందు వీరవాఘు రాజ్యంలో ఒక మహోన్నత వ్యక్తి జీవించాడు. అతని పేరు విరాట్. గొప్ప యోధుడు. కత్తి యుద్ధంలో అసమాన ప్రతిభాశాలి, గురితప్పని విలుకాడు, వజ్ర సమానమైన బాహుబలుడు, అంతులేని ధైర్యశాలి. గంభీరమైన విగ్రహం, భీతి ఎరగని చూపు ఆయనవి. ఆయన నిండుకుండలా తొణకని మనిషి, నిత్యనిష్ఠ గలవాడు, పవిత్రుడు, శాంత స్వభావుడు. ఆయన ఆవేశపడగా, కోపంగా మాట్లాడగా ఎవరూ చూడలేదు.

ఆయనకు రాజంటే గౌరవం, భక్తి. విరాట్ పరిచయం వున్న వ్యక్తులకు ఆయనంటే పూజ్యభావం. ఆయన ఇంటి ముందు నుంచి వెళ్ళేవాళ్ళు ఎవరైనా గౌరవ సూచకంగా తలవంచుకు వెళ్ళేవాళ్ళు, పసిపిల్లలు మెరుస్తున్న ఆయన కళ్ళను చూసి చిరునవ్వులు చిందించేవాళ్ళు. మధ్యవర్తిగా ఆయన చెప్పే తీర్పుల్ని ఆ ప్రాంత వాసులంతా శిరోధార్యంగా భావించేవాళ్ళు.

ఉన్నట్టుండి ఒక రోజు రాజుగారికి పెద్ద ప్రమాదం ముంచుకొచ్చింది. రాజ ప్రతినిధిగా, వీరవాఘు రాజ్యంలో సగభాగాన్ని పరిపాలిస్తున్న రాజుగారి బావమరిదికి రాజ్యం మొత్తాన్ని ఆక్రమించాలన్న అత్యాశ పుట్టింది. రాజుగారి సైన్యంలోని మెరికల్లాంటి యోధులకు లంచాలిచ్చి తనవైపు తిప్పుకున్నాడు. పూజారులనూ లోబరుచుకున్నాడు. ఆ రాజ్యానికి పవిత్ర రాజ చిహ్నంగా ఎన్నో వేల సంవత్సరాల నుంచి రాజసరోవరంలో ఉంటున్న హంసల్ని రాత్రికి రాత్రే పూజారుల ద్వారా తరలించేశాడు. తనకు అందుబాట్లో ఉన్న ఏనుగుల్ని సేకరించుకున్నాడు. రాజు పట్ల కోపంగా ఉన్న పర్వతవాసుల్ని చేరదీసి తన సైన్యంలో కలుపుకుని రాజధాని మీదికి దండెత్తాడు.

రాజాజ్ఞ మేరకు కోట ప్రాకారాలపై సూర్యోదయం నుంచి సూర్యాస్తమయం దాకా నగారాలు మోగించారు, గంటలు కొట్టారు. రాత్రి కాగానే కోట గోడ గోపురాలపై పెద్ద కాగడాలు వెలిగించారు. ఆ మంటలపై చేపల పొలుసులు చల్లారు. ఈ పొలుసులు మంటపై పడగానే పసుపు రంగు వెలుతురు వచ్చేది. అది ప్రమాద సంకేతం. కోటకు ప్రమాదం ఏర్పడింది, రండి అని ప్రజలకు పిలుపు. అయితే ప్రజలు ఎక్కువగా రాలేదు. వాళ్ళూ భయపడిపోయారు. రాజహంసలు దొంగిలింపబడ్డాయన్న విషయం రాజ్యం నలువైపులా తెలిసిపోయింది. సైన్యంలో రాజుగారికి ఎంతో విశ్వాసపాత్రులుగా పేరుపొందిన గజదళాధిపతి, సేనాధిపతి కూడా శత్రువులతో కలిసిపోయారు. దాంతో మిగిలిన కొద్దిమంది సర్దార్లు కూడా లోలోపలే ఒణికిపోతున్నారు.

మందలు, మందలుగా నౌకర్లు, బానిసలు ఉన్నారు తప్ప కోట రక్షణ బాధ్యత అప్పగిద్దామంటే విశ్వాసపాత్రుడైన సర్దార్ ఒక్కడు కూడా కనిపించలేదు. ఈ పరిస్థితికి ప్రధాన కారణం రాజుగారి వ్యవహారశైలి. ఆయన కఠిన హృదయుడు. చిన్న తప్పులు చేసినా పెద్ద శిక్షలు విధించడానికి ఎప్పుడూ సిద్ధంగా ఉంటాడు. సామంత రాజుల నుంచి కప్పం వసూలు చేయడంలో నిర్దయగా వ్యవహరిస్తాడు. అందువల్ల ఇలాంటి ఆపద సమయంలో వాళ్ళ సాయమర్థించి ఆయన భంగపడ్డాడు.

ఈ విపత్కర పరిస్థితుల్లో తనను ఆదుకోగల వాళ్ళు ఎవరా అని ఆలోచిస్తూ ఉండగా రాజుగారికి తన పట్ల అచంచల భక్తి విశ్వాసాలుగల విరాట్ గుర్తొచ్చాడు. వెంటనే పల్లకీ ఎక్కి విరాట్ ఇంటికి వెళ్ళాడు. రాజుగారు పల్లకి దిగగానే విరాట్ సాష్టాంగ నమస్కారం చేశాడు. కాని విరాట్ ముందు రాజుగారు దీనంగా, యాచకుడిలా కనిపించాడు. తన సైన్యానికి నాయకత్వం వహించి శత్రువును ఎదుర్కోవలసిందిగా కోరాడు. రాజుగారికి విరాట్ ప్రణామం చేసి “మీ ఆజ్ఞ శిరోధార్యం. విద్రోహాగ్నిని అణిచిగాని తిరిగి ఈ ఇంట్లో అడుగుపెట్టను,” అని ప్రతిజ్ఞ చేశాడు.

వెంటనే విరాట్ తన కొడుకుల్ని, స్వజనుల్ని, బానిసల్ని, మిగిలిన సైనికుల్ని, రాజభక్తుల్ని సమీకరించి శత్రువుపైకి యుద్ధానికి బయలుదేరాడు. అడవిగుండా ప్రయాణించి సూర్యాస్తమయ సమయానికి వాళ్ళంతా ఒక నదీ తీరానికి చేరుకున్నారు.

సరిగ్గా ఆ నది ఆవలి తీరాన్నే అసంఖ్యాకమైన శత్రుసేన విడిది చేసి ఉంది. తమ సంఖ్యాబలం, వీరాధివీరులైన యోధులు కొందరు తమ సైన్యంలో ఉండడంతో తమకు ఎదురులేదు, విజయం తమదేనన్న ధైర్యంతో వారు ఉన్నారు. అందుకే ఈ రాత్రికి విశ్రాంతి తీసుకుని మరునాటి ఉదయం నదిని దాటి కోటపై దాడి చేయవచ్చునే ఉద్దేశంతో ఉన్నారు. కొద్దిమంది మాత్రం మరునాడు నదిని దాటడానికి వీలుగా పెద్ద పెద్ద చెట్లను నరికి నదిపై వంతెన నిర్మిస్తున్నారు.

ఈవలి తీరాన విరాట్ సైన్యం మకాం వేసింది. విరాట్ ఒక పులిని వేటాడుతూ నదీ తీరాన్నే కొంత దూరం పోయినప్పుడు అక్కడ ఒక రేవు ఉన్నట్టు గుర్తించాడు. వెంటనే వచ్చి సైన్యాన్ని సమాయత్తపరిచాడు. అర్ధరాత్రి కాగానే తన సైన్యాన్ని తీసుకుని రేవు దాటి హఠాత్తుగా శత్రు సేనలపైకి విజృంభించాడు. విరాట్ సైనికులు మండుతున్న కాగడాల్తో ఏనుగుల్ని భయపెట్టి చెల్లాచెదురు చేశారు. అర్ధరాత్రి వేళ ఏనుగులు గందరగోళంగా పరుగెత్తడంతో నిద్ర నుంచి లేచిన శత్రువులు ఎవరి దారిన వాళ్ళు పరుగులు తీశారు.

రాజ్య కాంక్షతో యుద్ధానికి సిద్ధపడ్డ రాజుగారి బావమరిది గుడారంలో ఉన్నాడు. అందరికన్నా ముందుగా విరాట్ ఆ గుడారంలోకి ప్రవేశించాడు. లోపలికి అడుగు పెట్టీ పెట్టగానే ఇద్దరిని యమపురికి పంపించాడు. మూడవవాడు ఆయుధం అందుకునేలోపే వాడిని తెగనరికాడు. ఆ చీకటిలోనే మరో ఇద్దరితో పోరాడి ఒకడి శిరస్సు ఖండించాడు. మరొకడిని బల్లెంతో పొడిచి పరలోకానికి పంపాడు. వాళ్ళంతా నిర్జీవులై కుప్పకూలాక, ఆ గుడారంలో ఉన్న పవిత్ర రాజచిహ్నాలైన హంసల్ని ఎవరూ దొంగిలించుకుపోకుండా విరాట్ ఆ గుడారం వాకిలి దగ్గరే కాపలా కాశాడు. అయితే ఎవరూ రాలేదు. విజయోత్సాహంతో విరాట్ సైనికులు శత్రువుల్ని తరుముకువెళ్ళారు. కొద్ది సేపటికి ఆ రణగొణ ధ్వని సద్దుమణిగింది. ఖడ్గం చేతబూని, తనతో వచ్చిన యోధుల కోసం నిరీక్షస్తూ ప్రశాంతంగా గుడారం వాకిలి దగ్గర కూర్చున్నాడు విరాట్.

కొంతసేపటికి అరుణోదయమయింది. సూర్యుడి నునులేత కిరణాలకు తాటిచెట్ల ఆకులు పసిడి ఎరుపుతో ప్రకాశిస్తున్నాయి. నదిలో వాటి ప్రతిబింబాలు వెలుగుతున్న కాగడాల్లా అగుపిస్తున్నాయి. తూర్పున ఆకాశంపై పెద్ద గాయంలా, రక్తపు ముద్దలా కనిపిస్తున్నాడు సూర్యుడు. సూర్యోదయం కావడంతో విరాట్ అక్కడి నుంచి లేచి నది వద్దకు వెళ్ళాడు. తన దుస్తుల్ని తీరాన ఉంచి నీళ్ళల్లోకి దిగాడు. చేతికి, ఒంటికి అయిన రక్తాన్ని నీళ్ళతో కడుక్కున్నాడు. చేతులు చాపి భగవంతుణ్ణి ప్రార్థించాడు. ప్రభాత సంధ్య ధవళ కాంతిలో ఒడ్డుకుచేరి, దుస్తులు ధరించాడు. రాత్రి చీకట్లో జరిగిన యుద్ధంలో ఎవరెవరు చనిపోయిందీ గమనించడానికి విరాట్ గుడారం వద్దకు వెళ్ళాడు.

అక్కడ దృశ్యం బీభత్సంగా ఉంది. శవాల కళ్ళు తెరుచుకుని ఉన్నాయి. ముఖాలు భయంతో బెదిరిపోయినట్లున్నాయి. రాజుగారి బావమరిది తల తెగి ఒకచోట పడివుంది. మరో పక్కన వీరవాఘు సేనాపతిగా ఉండి శత్రువుతో చేతులు కలిపిన రాజద్రోహి గుండెల్లో కత్తిపోటుతో చచ్చి పడివున్నాడు. విరాట్ ఆ శవాల కళ్ళను మూసాడు. రాత్రి తాను చంపిన మిగిలిన వాళ్ళ శవాలను చూడడానికి ముందుకు నడిచాడు. రెండు శవాల్ని విరాట్ గుర్తించలేకపోయాడు. వాళ్ళు అపరిచితులు. బహుశా వాళ్ళు విద్రోహి బానిసలై ఉండవచ్చు.

End of Preview.

Rest of the book can be read @

http://kinige.com/kbook.php?id=147